

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС; ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

Берназюк О.О.,

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри історії та теорії держави і права
Європейського університету*

УДК 342.7

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРАВІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ

Постановка проблеми. Сучасна система адміністративного законодавства у сфері регулювання цифрових технологій у праві представлена значною кількістю нормативно-правових актів. Їх систематизація й упорядкування є одним із перших кроків на шляху до розроблення кодифікованого акта в цій сфері, що є актуальним завданням сьогодення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі аспекти регулювання інформаційних технологій у праві досліджували такі науковці, як О.О. Григор, І.О. Ізарова, М.П. Ільницький, В.О. Коновал, Н.В. Кушакова-Костицька, В.В. Недбай, О.В. Радущий, О.В. Синеокий та інші. Водночас актуальних досліджень, присвячених визначенню поточного стану законодавчого регулювання цифрових технологій у праві та шляхів його вдосконалення, в Україні недостатньо.

Метою дослідження є розроблення конкретних пропозицій щодо вдосконалення законодавства у сфері регулювання цифрових технологій у праві. Для виконання поставленої мети необхідно виконати такі завдання: провести аналіз сучасного стану адміністративного законодавства в цій сфері, систематизувати відповідні нормативно-правові акти та виявити їх основні недоліки й прогалини.

Виклад основного матеріалу. Проведення аналізу національного законодавства у сфері регулювання цифрових технологій у праві потребує його систематизації. Зокрема, доцільно виокремити такі групи нормативних актів: 1) акти, що визначають поняття та види цифрових технологій, фундаментальні принципи їх використання в праві; 2) акти, у яких закріплено основні права громадян, інших фізичних і юридичних осіб, гарантії їх захисту у зв'язку з використанням цифрових технологій у праві; 3) акти, у яких визначено законодавчі засади забезпечення інформаційної безпеки у сфері використання цифрових технологій; 4) акти, що регламентують порядок використання цифрових технологій у зовнішньоуправлінській діяльності суб'єктів публічних повноважень; 5) акти, що визначають порядок використання цифрових технологій у внутрішньоорганізаційній діяльності суб'єктів публічних повноважень.

До першої групи нормативно-правових актів варто віднести Податковий кодекс України [3], Цивільний кодекс України [35], закони України «Про

інформацію» [23], «Про Національну програму інформатизації» [25] тощо.

У наведених актах визначені такі поняття: «автоматизована система обліку», «адреса мережі Інтернет», «банківський автомат самообслуговування», «документ», «домен», «еквайринг», «електрозв'язок», «електронна адреса», «електронна ідентифікація», «електронний документ», «електронний кабінет», «електронний платіжний засіб», «Інтернет», «інформатизація», «інформаційна система», «інформаційна безпека телекомунікаційних мереж», «інформаційна технологія», «інформаційний продукт», «інформація», «ресурси телекомунікаційних мереж» тощо.

При цьому визначення деяких понять наведені в декількох законодавчих актах. Так, у ст. 200 Цивільного кодексу України та в ст. 1 Закону України «Про інформацію» містяться аналогічні визначення поняття «інформація»: будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді. При цьому саме поняття «дані» сформульоване в іншому акті – Законі України «Про телекомунікації», а поняття «персональні дані» – у Законі України «Про захист персональних даних».

У деяких випадках визначення одного й того ж поняття, що наведені в різних законодавчих актах, не узгоджені між собою. Наприклад, у ст. 1 Закону України «Про інформацію» документ визначається як матеріальний носій, що містить інформацію, основними функціями якого є її збереження та передавання в часі й просторі. Водночас у ст. 1 Закону України «Про обов'язковий примірник документів» це поняття сформульоване як матеріальна форма одержання, зберігання, використання та поширення інформації, зафіксованої на папері, магнітній, кіно-, фотоплівці, оптичному диску або іншому носії.

До актів, у яких закріплено основні права громадян, інших фізичних і юридичних осіб, належать Конституція України, Цивільний кодекс України [35], закони України «Про інформацію» [23], «Про авторське право і суміжні права» [4], «Про звернення громадян» [22], «Про захист персональних даних» [21], «Про доступ до публічної інформації» [12] тощо.

Аналіз цих актів дає змогу констатувати, що в досліджуваній сфері громадяни, інші фізичні особи мають право на недоторканність особистого й сімейного життя; на таємницю листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції; на інформацію, що означає можливість вільного одержання, використання, поширення, зберігання та захисту інформації тощо.

До прав фізичних і юридичних осіб у сфері використання цифрових технологій та обігу інформації належать право на доступ до публічної інформації, у тому числі про діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування, право на захист авторських і суміжних прав тощо.

Варто вказати на той факт, що серйозною проблемою поточного стану правового регулювання цифрових технологій у праві залишається недостатній рівень гарантування захисту персональних даних та неврегульованість прав громадян, інших фізичних осіб у мережі Інтернет, зокрема й у процесі придбання товарів і послуг, здійснення розрахунків за допомогою електронних платіжних систем тощо.

До актів, у яких визначено законодавчі засади забезпечення інформаційної безпеки у сфері використання цифрових технологій, можна віднести Кодекс України про адміністративні правопорушення [1], Кримінальний кодекс України [2], закони України «Про державну таємницю» [11], «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» [20], «Про Національну систему конфіденційного зв'язку» [26], «Про основи національної безпеки» [27] тощо.

На підставі аналізу цих актів можна зробити висновок, що основними засобами забезпечення інформаційної безпеки в державі є такі: 1) закріплення заборони щодо обробки персональних даних без прямої й однозначної згоди суб'єкта персональних даних; 2) визначення спеціальних суб'єктів, уповноважених забезпечувати захист інформаційної безпеки в державі (Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України, Служба безпеки України тощо); 3) визначення порядку віднесення інформації до конфіденційної та іншої інформації з обмеженим доступом та встановлення спеціального режиму її обігу; 4) технічний захист інформації (криптографічний захист тощо); 5) зобов'язання власників інформаційно-комунікаційних систем забезпечувати захист інформації в цих системах шляхом утворення служб захисту інформації або призначення осіб, на яких покладається забезпечення захисту інформації, тощо.

Найбільш численну групу складають акти, що регламентують порядок використання цифрових технологій у зовнішньоуправлінській діяльності суб'єктів публічних повноважень. Тому для їх систематизації доцільно виокремити підгрупи цих актів.

До першої підгрупи варто віднести закони України, у яких визначено зобов'язання суб'єктів публічно-владних повноважень, пов'язані з використанням цифрових технологій у їх діяльності: «Про адміністративні послуги» [5], «Про всеукраїнський рефе-

рендум» [10], «Про внесення змін до Закону України «Про звернення громадян» щодо електронного звернення та електронної петиції» [9], «Про виконавче провадження» [7], «Про судоустрій і статус суддів» [31], «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» [8] тощо.

Зокрема, у Верховній Раді України застосовуються такі види цифрових технологій: офіційний веб-сайт Верховної Ради України, електронна система реєстрації народних депутатів, електронна система в залі засідань, електронна система для голосування, електронні інформаційні бюлетені, електронна комп'ютерна мережа для реєстрації законопроектів, електронний реєстр нормативно-правових актів [30]. У діяльності Кабінету Міністрів України запроваджено такі види цифрових технологій: офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України, бази даних електронної комп'ютерної мережі уряду, Єдиний державний реєстр нормативно-правових актів [24]. Інші органи виконавчої влади також використовують переважно офіційні веб-сайти для оприлюднення прийнятих актів та залучення громадськості до їх обговорення [32].

У наведених законодавчих актах регламентуються загальні правові й організаційні засади застосування відповідних технологій у публічному управлінні, судочинстві та інших видах юридичної діяльності, проте порядок їх використання деталізується в інших актах, як правило, підзаконних.

Тому до другої підгрупи актів, що регламентують порядок використання цифрових технологій у зовнішньоуправлінській діяльності суб'єктів публічних повноважень, необхідно віднести Розпорядження Голови Верховної Ради України «Про веб-ресурси Верховної Ради України» [6], Указ Президента України «Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності» [29], Постанову Кабінету Міністрів України «Про Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади» [28], Наказ Міністерства юстиції України «Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України» [18] тощо.

Аналізуючи положення цих актів, можна зробити висновок, що в них, як правило, визначаються такі процедурні питання: а) порядок доступу до інформаційних систем та інформаційних ресурсів (ідентифікація, верифікація користувачів); б) порядок і строки наповнення інформаційних ресурсів відповідною інформацією (відповідальні за це особи, строки, зміст і форма наповнення, порядок присвоєння ідентифікаційного номера тощо); в) вимоги до захисту інформації, яка обробляється або зберігається за допомогою відповідних технологій, тощо.

Ще одну підгрупу актів, які визначають правові засади застосування цифрових технологій у зовнішньоуправлінській діяльності суб'єктів публічних повноважень, складають ті, що регламентують поря-

док ведення різних видів державних реєстрів: Закон України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» [13], постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів та користування ним» [16], «Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного реєстру судових рішень» [17] тощо.

Порядок ведення електронного державного реєстру передбачає визначення органів і посадових осіб, уповноважених вносити в них записи, зміни й доповнення; переліку документів, на підставі яких можливе внесення записів до реєстру; форми реєстрації та переліку відомостей, які заносяться у відповідний реєстр; порядку надання виписок із реєстру тощо.

Таким чином, одним із суттєвих недоліків сучасного стану правового регулювання в досліджуваній сфері є розрізненість нормативно-правових актів та подекуди відсутність уніфікованого підходу під час визначення процедур застосування тих чи інших видів цифрових технологій у публічному управлінні та інших видах юридичної діяльності.

Науковцями активно обговорюється проблема кодифікації інформаційного законодавства України. Зокрема, як зазначає О.В. Синєокий, необхідність такої кодифікації зумовлена сукупністю значної кількості неузгоджених правових норм у сфері інформаційних відносин, яка досягла у своїй кількості критичного стану. Вирішенням цієї проблеми, на думку вченого, може стати прийняття Інформаційного кодексу України, який має об'єднати, гармонізувати та розвивати норми й принципи суспільних відносин, що визначені в законодавстві України, а також враховувати ратифіковані Україною міжнародні договори [34, с. 54–55].

Подібна думка підтримується іншими науковцями, які зазначають, що найоптимальнішим способом формування єдиного понятійного апарату в межах системи інформаційного права є розроблення та прийняття Інформаційного кодексу України [33, с. 118].

Вважаємо таку пропозицію обґрунтованою й доцільною, оскільки її реалізація сприятиме уніфікації визначення поняття та видів цифрових технологій і процедур їх використання в праві, що стане основою для вироблення єдиних стандартів у цій сфері.

Останню групу актів складають ті, що визначають порядок використання цифрових технологій у внутрішньоорганізаційній діяльності суб'єктів публічних повноважень. До них належать Розпорядження Голови Верховної Ради України «Про затвердження Положення про порядок роботи у Верховній Раді України із проектами законів, постанов, інших актів Верховної Ради України» [15], постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Правил підготовки проектів актів Кабінету Міністрів України» [19], «Про затвердження вимог до підготовки технологічної картки адміністративної послуги» [14] тощо.

У цих актах визначається порядок здійснення внутрішнього документообігу, у тому числі в електронній формі, процедури керування автоматизованим робочим місцем, формування електронних документів тощо. При цьому в усіх державних органах, інших суб'єктах надання публічних послуг зберігається практика здійснення «подвійного» документообігу та архівування – на паперових носіях і в електронній формі. В умовах сьогоденних реалій така практика певним чином є виправданою вимогами безпеки та необхідністю збереження інформації, однак у подальшому має бути здійснений поступовий перехід до електронного діловодства.

Висновки та перспективи подальших розвідок. На підставі проведеного аналізу сучасного стану адміністративно-правового регулювання цифрових технологій у праві можна стверджувати, що основними недоліками сучасного стану правового регулювання цифрових технологій у праві є такі: 1) неузгодженість основних понять і категорій між собою та з нормами Європейського Союзу, їх розрізненість у значній кількості нормативно-правових актів; 2) недостатній рівень гарантування захисту персональних даних та неврегульованість прав громадян, інших фізичних осіб у мережі Інтернет; 3) розрізненість нормативно-правових актів та відсутність уніфікованого підходу у визначенні процедур застосування тих чи інших видів цифрових технологій у публічному управлінні та інших видах юридичної діяльності.

З метою усунення наведених вище недоліків можна запропонувати здійснити такі заходи: 1) максимально зосередити визначення основних понять у цій сфері в єдиному акті та уніфікувати їх із відповідними термінами, що застосовуються в документах Європейського Союзу; уточнити визначення деяких понять, зокрема таких, як «цифрові технології», «інформаційна безпека застосування цифрових технологій», «цифрова нерівність» тощо; 2) у законах України «Про інформацію», «Про телекомунікації», «Про захист персональних даних» регламентувати питання створення служби з питань Інтернету й соціальних медіа, гарантії захисту персональних даних громадян у мережі Інтернет; 3) уніфікувати порядок використання цифрових технологій кожного виду в праві шляхом розроблення єдиних правил.

Для реалізації наведених пропозицій необхідно кодифікувати інформаційне законодавство, узгодити його положення між собою та з міжнародними договорами, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, що може стати перспективою подальших досліджень у цій сфері.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 7 грудня 1984 р. № 8073-X [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
2. Кримінальний кодекс України : Закон України від 5 квітня 2001 р. № 2341-III [Електронний ре-

сурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.

3. Податковий кодекс України : Закон України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

4. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23 грудня 1993 р. № 3792-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>.

5. Про адміністративні послуги : Закон України від 6 вересня 2012 р. № 5203-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5203-17>.

6. Про веб-ресурси Верховної Ради України : Розпорядження Голови Верховної Ради України від 19 травня 2015 р. № 699 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/699/15-%D1%80%D0%B3>.

7. Про виконавче провадження : Закон України від 2 червня 2016 р. № 1404-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1404-19>.

8. Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів : проект Закону України від 23 березня 2017 р. № 6232 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=61415.

9. Про внесення змін до Закону України «Про звернення громадян» щодо електронного звернення та електронної петиції : Закон України від 2 липня 2015 р. № 577-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/577-19>.

10. Про всеукраїнський референдум : Закон України від 6 листопада 2012 р. № 5475-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5475-17>.

11. Про державну таємницю : Закон України від 21 січня 1994 р. № 3855-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3855-12>.

12. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13 січня 2011 р. № 2939-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>.

13. Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус : Закон України від 20 листопада 2012 р. № 5492-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5492-17>.

14. Про затвердження вимог до підготовки технологічної картки адміністративної послуги : Постанова Кабінету Міністрів України від 30 січня 2013 р. № 44 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 9. – Ст. 333.

15. Про затвердження Положення про порядок роботи у Верховній Раді України із проектами законів, постанов, інших актів Верховної Ради України : Розпорядження Голови Верховної Ради України від 22 травня 2006 р. № 428 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/428/06-pr>.

16. Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів та користування ним : Постанова Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2001 р. № 376 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/376-2001-%D0%BF>.

17. Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного реєстру судових рішень : Постанова Кабінету Міністрів України від 25 травня 2006 р. № 740 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/740-2006-%D0%BF>.

18. Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України : Наказ Міністерства юстиції України від 22 лютого 2012 р. № 296/5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12>.

19. Про затвердження Правил підготовки проєктів актів Кабінету Міністрів України : Постанова Кабінету Міністрів України від 6 вересня 2005 р. № 870 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 36. – Ст. 220.

20. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах : Закон України від 5 липня 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 31. – Ст. 286.

21. Про захист персональних даних : Закон України від 1 червня 2010 р. № 2297-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>.

22. Про звернення громадян : Закон України від 2 жовтня 1996 р. № 393/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>.

23. Про інформацію : Закон України від 2 жовтня 1992 р. № 2657-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.

24. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27 лютого 2014 р. № 794-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/794-18/page?text=%E5%EB%E5%EA%F2%F0%E%ED>.

25. Про Національну програму інформатизації : Закон України від 4 лютого 1998 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 27–28. – Ст. 181.

26. Про Національну систему конфіденційного зв'язку : Закон України від 10 січня 2002 р. № 2919-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2919-14>.

27. Про основи національної безпеки України : Закон України від 19 червня 2003 р. № 964-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/964-15>.

28. Про Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 4 січня 2002 р. № 3 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 2. – Ст. 57.

29. Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності : Указ Президента України від 10 червня 1997 р. № 503/97 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/503/97>.

30. Про Регламент Верховної Ради України : Закон України від 10 лютого 2010 р. № 1861-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1861-17/page?text=%E5%EB%E5%EA%F2%F0%E%ED>.

31. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 2 червня 2016 р. № 1402-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>.

32. Про центральні органи виконавчої влади : Закон України від 17 березня 2011 р. № 3166-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>.

33. Селезньова О.М. Теоретико-методологічні засади інформаційного права України як інтегрованої категорії : дис. ... докт. юрид. наук : спец. 12.00.07 / О.М. Селезньова. – К., 2015. – 420 с.

34. Синеокий О.В. Високотехнологічне інформаційне право України : [навч. посібник для студ. юрид.

та неюрид. спец.] / О.В. Синеокий. – Х. : Право, 2010. – 360 с.

35. Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 р. № 435-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

Берназюк О.О. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРАВІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ

У статті проведено аналіз сучасного стану адміністративно-правового регулювання цифрових технологій у праві та визначено шляхи його вдосконалення. Запропоновано систематизацію актів адміністративного законодавства шляхом виділення п'яти основних груп відповідних актів. Автором проведено ґрунтовний аналіз адміністративно-правових актів кожної з виділених груп. На підставі проведеного аналізу виявлено основні недоліки й прогалини сучасного стану адміністративно-правового регулювання в цій сфері. З огляду на виявлені недоліки автором розроблено пропозиції щодо їх усунення.

Ключові слова: цифрові технології, право, публічне управління, адміністративно-правове регулювання.

Берназюк А.А. АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВОВОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПРАВЕ: СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ И НАПРАВЛЕНИЯ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ

В статье проведен анализ современного состояния административно-правового регулирования цифровых технологий в праве и определены пути его совершенствования. Предложена систематизация актов административного законодательства путем выделения пяти основных групп соответствующих актов. Автором проведен обстоятельный анализ административно-правовых актов каждой из выделенных групп. На основании проведенного анализа выявлены основные недостатки и пробелы современного состояния административно-правового регулирования в данной сфере. Исходя из выявленных недостатков, автором разработаны предложения по их устранению.

Ключевые слова: цифровые технологии, право, публичное управление, административно-правовое регулирование.

Bernaziuk O.O. ADMINISTRATIVE AND LEGAL REGULATION OF DIGITAL TECHNOLOGIES IN THE LAW: THE MODERN STATE AND THE DIRECTION OF IMPROVEMENTS

The article analyzes the current state of administrative-legal regulation of digital technologies in the right and determines the ways of its improvement. It is proposed to systematize acts of administrative law by allocating five main groups of relevant acts, namely: 1) acts defining concepts and types of digital technologies, the fundamental principles of their use in law; 2) acts in which the fundamental rights of citizens, other individuals and legal entities are enshrined, guarantees of their protection in connection with the use of digital technologies in the law; 3) acts defining the legal framework for ensuring information security in the use of digital technologies; 4) acts regulating the procedure for the use of digital technologies in the external management of public authorities; 5) acts defining the procedure for the use of digital technologies in the internal organizational activities of public authorities.

The author carried out a thorough analysis of administrative and legal acts of each of the selected groups. On the basis of the analysis, the main drawbacks and gaps of the current state of administrative-legal regulation in this area are revealed. The main shortcomings of the current state of legal regulation of digital technologies in the law are: 1) inconsistency of the basic concepts and categories between themselves and with the EU norms, their disparity in a large number of legal acts; 2) insufficient level of protection of personal data protection and unregulated rights of citizens, other individuals on the Internet; 3) the disparity of regulatory acts and the lack of a unified approach in the defined procedures for the use of certain types of digital technologies in public administration and other types of legal activities.

Proceeding from the revealed shortcomings, the author has developed proposals for their elimination. In order to eliminate the above mentioned shortcomings it is proposed: 1) to maximally focus the definition of key concepts in this area in a single act and unify them with the relevant terms used in the EU documents; to clarify the definition of some concepts, such as “digital technologies”, “information security of digital technologies”, “digital inequality”, etc.; 2) in the laws of Ukraine “On Information”, “On Telecommunications”, “On Protection of Personal Data”, regulate issues of establishing a service on the Internet and social media, guarantees of the protection of personal data of citizens on the Internet; 3) unify the order of the use of digital technologies of each type in the law by developing common rules. In order to implement the above-mentioned proposals, it is necessary to codify the information law, to harmonize its provisions with each other and with international treaties, the consent to be bound by which is provided by the Verkhovna Rada of Ukraine.

Key words: digital technologies, law, public administration, administrative-legal regulation.